Írta: Adminisztrátor
2019. június 04. kedd -

2019. június 3. - **Újra kell írni Magyarország 1849 utáni történelmét, főleg a dualista korszakét.**

Június 4-én, 99 évvel ezelőtt hozták meg Párizs környékén a trianoni diktátumot, amely Magyarország történelmének legsötétebb korszakát hozta magával. Vajon lehet-e újat mondani eme gyalázatos esemény előzményeiről? Raffay Ernő történészprofesszorral a Mediaworks megyei lapcsaládja megkeresésére elemezte az akkori folyamatokat.

Mint a kártyavár, úgy omlott össze 1918-ban az ezeréves Magyarország. Törvényszerű volt ez az esemény?

Ha Trianon külső és belső okait részletesen megvizsgáljuk, azt a következtetést kell levonnunk, hogy a Magyar Királyság földarabolása a katonai vereség után, 1918 őszén kivédhetetlen volt. A fegyverszünet és a békekonferencia összehívása, 1918. november 3. és 1919. január közepe között még minden kialakulatlan volt:

ekkor kellett volna önvédelmi harcot folytatni a megszálló román, cseh és szerb csapatokkal szemben. Ehelyett a gyönge, önfeladó Károlyi Mihály kormánya és a kommunista véres őrjöngés következett.

Ez okozta az ország vesztét, mégpedig kivédhetetlenül. Tehát az ország földarabolása nem volt törvényszerű, ám az adott körülmények között kivédhetetlen helyzet alakult ki. Horthyék már csak mentették, ami menthető: nekik köszönhető, hogy nem szűnt meg teljesen a magyar államiság, hanem 1920-tól megindult az újjáépítés. Ha csonka országterületen is, de a Horthy Miklós és gróf Bethlen István nevéhez köthető országépítés éltette tovább a magyar létet, érdeket és lehetőségeket a Kárpát-medencében.

A tragédia mégis váratlanul ért mindenkit, pedig ezer jele volt annak, hogy a beteg súlyos állapotban van. A politikai elit miért nézte évtizedeken át tétlenül az eseményeket? Vannak olyan konkrét felelősök, akiket a történelem ítélőszéke elé lehetne állítani?

Korántsem csak Károlyit és Kun Bélát tartom felelősnek. A baj 1875 után kezdődött, a kapitalizmus viharos gyorsaságú kiépítésével. Tisza Kálmán miniszterelnöksége (1875–1890) alatt úgy jött létre a nem magyar kézben lévő tőkés gazdaság, termelés és pénzügyi rendszer, hogy jórészt nem külföldiek, de mégsem magyarok kezébe kerül a keletkező hazai vagyon. 1910-re már nemcsak a gyárak, bankok, hanem a nagybirtok jelentős része is idegen tulajdonban van. Tehát: nincs az ország sorsát meghatározó és kézben tartó magyar nagytőke, amely a maga érdekeit össze tudta volna kötni az ország megvédésével. Ennek megfelelően, bizonyos szervezetek, például a szabadkőművesség, megkezdték a magyar középosztály megsemmisítését is.

A háború 1914. évi kirobbanásakor oda egyszerűsödik a kérdés, hogy ha katonai vereséget szenvedünk, vége a magyar uralomnak és az ország integritásának. Károlyi és Kun ezt csak súlyosbították.

Tehát: újra kell írni Magyarország 1849 utáni történelmét, főleg a dualista korszakét. Ez előfeltétele Trianon teljes körű megértésének, ellenkező esetben érthetetlenné válik, hogy a „boldog békeidőknek” hazudott időszak egyik pillanatról a másikra fölbomlik. A dualizmus magyar liberális vezetőinek is súlyos felelősségük van az ország szétdarabolásában. Nem véletlen, hogy Szekfű Gyula már 1920-ban a liberalizmust tette fő felelőssé.

1990 előtt kizárólag az MTA-hoz kötődő, a kommunista diktatúra által kegyelt történészek határozhatták meg az egyes események megítélését. Hogyan jelent meg ezen keresztül

Trianon a köztudatban?
Az MTA 1945-ig működött magyar érdek szerint, tudományos alapon, valóban magyar és tudományos Akadémia volt. Az intézmény a szovjet megszállás után Andics Erzsébetek, Gerő Ernők kezébe került, miközben szégyenszemre Hóman Bálintot már börtönre ítélése előtt, 1945 nyarán kizárták. Mindenki tudta, hogy
Lenin (helyesen) „imperialista rablóbékének" nevezte Trianont, azonban a népi demokratikusnak hazudott, valójában kommunista „testvérországok" egyben tartása céljából a kommunista kormányok meghirdették a küzdelmet a „magyar nacionalizmus" ellen.
A Trianon szó kimondása is lehetetlenné vált, aki ilyet tett, ideológiailag és politikailag ellehetetlenítette önmagát, páriává lett a hazai tudományos életben. Ez így volt az 1980-as évek közepéig. Aczél György legjobb emberei, Ormos Mária, Berend T. Iván, Ránki György és tanítványaik tartották megszállásuk alatt az MTA-t, ma pedig az ő szellemi utódaik határozzák meg a történetkutatást.
Ezek szerint az Akadémia kimentette magát a rendszerváltásból?
Az MTA bolsevik világának képviselői átmentették magukat. Minden kommunista akadémikus maradt, s fölvették maguk közé azokat a tanítványaikat, akik korábban az ő szellemi holdudvarukba kerültek. Az 1990-es évek elején, kormányzati nyomásra, fölvették Győrffy Györgyöt és Benda Kálmánt maguk közé. Én éppen e két kiváló embertől ismerem a tényleges akadémiai viszonyokat; már a nyolcvanas évek elejétől jártam hozzájuk s Kemény G. Gáborhoz. Az ottani rendszerváltást csak paródiaként tudjuk leírni:
a kommunisták 1990-ben egy reggel fölébredtek, s liberálisnak érezték magukat, tehát megoldódott a probléma. Az MTA társadalomtudományi részlegeit azóta a nemzetközi baloldal e két irányzatához: a szocializmushoz és a liberalizmushoz tartozó akadémikusok és intézeti kutatók határozzák meg.
Konzervatív-keresztény tudósok csak igen ritkán, az utóbbi években már egyáltalán nem válhatnak akadémikussá. E szomorú folyamat nem engedi Trianon kérdését a maga teljességében elővenni a hazai történetírásban.
Tehát a diktatúra szellemisége ma is jelen van az MTA-n?
Igen, sajnos az egykori kommunista diktatúra vezető akadémikus személyeinek kreálmányai, miközben akadémikusi pozíciójukat és óriási havi tiszteletdíjukat védik, természetesen a kutatás szabadságának álorcája mögött, kikezdhetetlennek látszó ideológiai diktatúra jellemzi az Akadémiát.
Pedig vissza kellene térni a gróf Széchenyi István által javasolt Magyar Tudós Társaság alapjaihoz, s erre alapozva igenis fel lehet építeni egy modern, magyar érdekeket képviselő, valóban a tudományos kutatás elveire, s nem régmúlt, kiüresedett liberális és szocialista ideológiákra alapozott Magyar Tudományos Akadémiát.
Amíg ez meg nem történik, a mostani MTA a hazai társadalomtörténeti kutatások legnagyobb akadályozója.
A mai balliberális politikusok is olyannyira viszolyognak Trianontól, mint ördög a szenteltvíztől. Nekik miért nem fontos az ország legnagyobb tragédiája? Netán ez valami történelmi örökség?
Igen, történelmi örökségük. A hazai és nemzetközi baloldal az elmúlt száz évben „a testvérnépek megbékéléséről" beszélt, miközben nyilvánvaló, hogy például a Kárpát-medencei népek kibeszéletlen, sőt rendezetlen ügyeinek tisztázása nélkül nem lehetséges a megbékélés. A legnagyobb ilyen ügy éppen Trianon:
amíg a vitás kérdéseket nem oldjuk meg, szó sem lehet megbékélésről; addig marad a szlovák, román, újabban súlyos ukrán soviniszta intézkedések tömkelege az ottani magyarok ellen.

A nemzetközi és hazai baloldal megmutatta, hogy e rendezésre ideológiai okok miatt nem képes, emiatt aztán minden ilyen fölvetést lesöpör az asztalról.
Szokták mondani, a történelem ismétli önmagát. Lát olyan mai folyamatokat, amelyek hasonlóak, mint száz éve, és amelyek végzetes következményekkel járhatnak?
Száz évvel ezelőtt Európa, Oroszországot és a balkáni országokat leszámítva, liberális kontinens volt, egyre erősödő szocialista mozgalmakkal. 1917, majd a Szovjetunió megalakulása, s főleg 1945 után, miután a világ egyhatoda szovjet típusú kommunizmussá alakult, Európa és a világ e két baloldali ideológiai irányzat uralma alá került. 1990-től, a szovjet tömb fölbomlásától napjainkig a liberalizmus uralja Európát.
Magyarországon az utóbbi évtizedben konzervatív fordulat kezdődött, komoly jelekkel arra nézve, hogy a keresztény Európa visszaállításának komoly kezdeményezései, döntései vannak egyes liberális nagy országokban is.
Tehát, napjainkban is komoly ideológiai harc zajlik. Száz éve a keresztény magyar nemzetállamot akarták belülről szétrombolni bizonyos erők és szervezeteik; napjainkban ugyanők akarják meggátolni a keresztény magyar nemzetállam visszaállítását.
A trianoni traumából máig nem gyógyulhatott ki az ország – de milyen állapotban van ma a beteg?
A föntebbi sorokban leírt európai ideológiai küzdelembe illeszkedik Magyarország kül- és belpolitikai helyzete, Trianonnal súlyosbítva. Nekünk, magyaroknak nem pusztán ideológiai, hanem nemzeti feladataink is vannak. Lehetetlen ugyanis úgy megteremteni a konzervatív Magyarországot, hogy közben a trianoni helyzet a nyakunkon marad. Európa egyetlen nemzetét sem darabolták szét olyan brutálisan, mint a magyart. Helyzetünk rettenetesen nehéz. A kommunizmus idején a Varsói Szerződésben és a KGST-ben voltunk együtt azokkal a szomszéd népekkel, amelyeknek vezetői a legdurvább sovinizmussal nyomták el az oda került magyarokat; mostanában pedig az EU-ban és a NATO-ban vagyunk együtt többükkel.
Természetesen a helyzet nem reménytelen: Csehszlovákia, Jugoszlávia és a Szovjetunió fölbomlása bebizonyította, hogy mindig keletkeznek történelmi lehetőségek előttünk. Ha van erős gazdaságunk és erős hadseregünk, a magyar érdeket képviselő kormányunk, már csak egy szempontot kell teljesíteni a normális magyar jövő eléréséhez. Végig kell gondolnunk, mi is a szándékunk és mik a lehetőségeink Trianonnal kapcsolatban. A történelem mindig hoz lehetőségeket.
A trianoni témával kapcsolatban a napokban újrakiadásban két könyve is megjelent. Az egyik az Erdély 1918–1919-ben, másik a Nagy-Románia megteremtése. Miért aktuális ez ma is?
A Nagy-Románia megteremtése című könyv A vajdaságoktól a birodalomig és a Balkáni birodalom című kötet átdolgozott, kibővített új kiadása. Azt a bő fél évszázados folyamatot mutatja be, amelynek során a különböző országokban szétszórtan élő románokat diplomáciával és háborúval egy országban egyesítették.
Románia évtizedeken át készült Erdély megszállására, ennek a hátterét ismerteti a kötet.
Az Erdély 1918–1919-ben pedig most is időszerű, ugyanis Erdélyben a mindenkori román kormányok legalább akkora intenzitással nyomják el, soviniszta intézkedésekkel keserítik meg a még ott élő magyarok életét, mint a szintén soviniszta kommunizmus alatt.
Szakács Árpád